

(i) Printed Pages : 4 Roll No.

(ii) Questions : 7 Sub. Code :

1	0	1	6	4
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	1
---	---	---	---

Bachelor of Arts (FYUP) 1st Semester

(2124)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper : Basic Administrative Skills PUBSEC1

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 68

Note :— Question No. 1 is compulsory. Attempt **ONE** question from each Unit.

(Compulsory Question)

1. Attempt any **SEVEN** of the following in **25-30** words each :

- (i) Write the meaning of Organisation.
- (ii) Give three characteristics of Organisation.
- (iii) Write any two types of Decisions.
- (iv) Write two hindrances in the way of Decision making.
- (v) Write two characteristics of Communication.
- (vi) Write two barriers in the way of Communication.
- (vii) Explain the meaning of Organisational Communication.
- (viii) Give two methods to make Organisational Communication effective.
- (ix) Explain the meaning of Leadership.
- (x) Name any three leadership styles. 7×2=14

UNIT-I

2. Define Decision-Making. Discuss the process and the factors affecting Decision Making. 18
3. Discuss the meaning of Organisation. Discuss the key organisational skills required to make organisation effective. 18

UNIT-II

4. Define Communication. Discuss the process and skills required to make Communication effective. 18
5. Define Communication. Discuss the process, types and essentials of effective Organisational Communication. 18

UNIT-III

6. Define Leadership. Discuss in detail the characteristics and styles of Leadership. 18
7. Explain the meaning of Leadership. Discuss the important leadership skills along with the importance of leadership for the organisation. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न सं. 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न हल करें।

(अनिवार्य प्रश्न)

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात प्रश्नों के उत्तर 25-30 शब्दों में दीजिये :
 - (i) संगठन का अर्थ लिखिये।
 - (ii) संगठन की तीन विशेषताएँ बताइये।
 - (iii) निर्णय के कोई दो प्रकार लिखिये।
 - (iv) निर्णय लेने के मार्ग में आने वाली दो बाधाएँ लिखिये।
 - (v) संचार की दो विशेषताएँ लिखिये।
 - (vi) संचार के मार्ग में आने वाली दो बाधाएँ लिखिये।

- (vii) संगठनात्मक संचार का अर्थ स्पष्ट करें।
- (viii) संगठनात्मक संचार को प्रभावी बनाने के लिए दो तरीके बताएँ।
- (ix) नेतृत्व का अर्थ स्पष्ट करें।
- (x) नेतृत्व की किन्हीं तीन शैलियों के नाम बताएँ। $7 \times 2 = 14$

यूनिट-I

2. निर्णय लेने की प्रक्रिया को परिभाषित करें। निर्णय लेने की प्रक्रिया और उसे प्रभावित करने वाले कारकों पर चर्चा करें। 18
3. संगठन के अर्थ पर चर्चा करें। संगठन को प्रभावी बनाने के लिए आवश्यक प्रमुख संगठनात्मक कौशलों पर चर्चा करें। 18

यूनिट-II

4. संचार को परिभाषित करें। संचार को प्रभावी बनाने के लिए आवश्यक प्रक्रिया और कौशलों पर चर्चा करें। 18
5. संचार को परिभाषित करें। प्रभावी संगठनात्मक संचार के लिए प्रक्रिया, प्रकारों और अनिवार्यताओं पर चर्चा करें। 18

यूनिट-III

6. नेतृत्व को परिभाषित करें। नेतृत्व की विशेषताओं और शैलियों पर विस्तार से चर्चा करें। 18
7. नेतृत्व का अर्थ स्पष्ट करें। संगठन के लिए नेतृत्व के महत्व के साथ-साथ महत्वपूर्ण नेतृत्व कौशलों पर चर्चा करें। 18

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(लालमी प्रश्न)

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :
 - (i) ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
 - (ii) ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਿਖੋ।
 - (iv) ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (v) ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

- (vi) ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਲਿਖੋ।
 (vii) ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਓ।
 (viii) ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੋ।
 (ix) ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਓ।
 (x) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਓ। $7 \times 2 = 14$

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
3. ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
5. ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਓ। ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੁਨਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18